

ÎNCHEIERE

9 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni, reprezentată de către Denis Gîlea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Casa Noastră-Moldova” împotriva Băncii Comerciale „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni cu privire la recunoașterea ca fiind ilegal și neîntemeiat refuzul de a deschide cont bancar și recuperarea prejudiciului moral cauzat,

împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni și s-a menținut hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 6 iunie 2018, PP „Casa Noastră-Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva B.C. „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” S.A. cu privire la recunoașterea ca fiind ilegal și neîntemeiat refuzul de a deschide cont bancar și recuperarea prejudiciului moral cauzat.

În motivarea acțiunii a indicat că a fost înregistrat ca concurent electoral de către CECEM Chișinău, pentru participarea în alegerile locale noi din 20 mai 2018 și anume, alegerile primarului general al municipiului Chișinău.

Reclamantul a reiterat că potrivit art. 41 și 43 Cod electoral, concurentul electoral deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral”, transferând în el mijloace financiare proprii, precum și alte mijloace bănești primite în condițiile legii de la persoane fizice cetățeni ai Republicii Moldova ori de la persoane juridice din țară. Iar, toate cheltuielile pentru compania electorală la alegerile respective se efectuează din mijloacele de pe contul cu mențiunea „Fond electoral”.

În perioada electorală, partidele politice au dreptul să accepte donații doar direct pe contul „Fond electoral”, iar finanțarea companiei electorale a concurentului electoral în orice alt mod, decât prin intermediul contului „Fond electoral”, este interzisă.

La 26 aprilie 2018, prin intermediul prim-vice-președintelui A. Roșco și a trezorerului partidului, O. Scripnic, Partidul Politic „Casa Noastră-Moldova” a depus cerere de deschidere a contului „Fond electoral” la BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, astfel în mod verbal banca i-a informat că cererea depusă cu documentele anexate se examinează.

La 4 mai 2018 au fost nevoiți să depună încă o cerere de urgentare a procedurii deschiderii contului „Fond electoral”, la care nu a fost dat nici un răspuns, pe parcursul unei perioade de 12 zile, astfel doar la 16 mai 2018, cu 3 zile înainte de ziua alegerilor, prin scrisoare CIF9-236.2018, administrația băncii a refuzat deschiderea contului „Fond electoral”, motivând aceasta prin faptul că la momentul actual, banca nu mai oferă serviciul de deschidere a conturilor cu mențiunea „Fond electoral”.

Reclamantul a invocat că, acest refuz este neîntemeiat și ilegal, deoarece banca care nu prestează servicii de deschidere a contului „Fond electoral” trebuia să informeze potențialul client imediat, fără ca să aștepte de la 26 aprilie 2018 până la 16 mai 2018. Or, banca fiind instituție financiară licențiată nu poate refuza în executarea licenței, respectiv în prestarea serviciilor financiare.

Una din cele mai importante servicii financiare bancare este anume deschiderea și gestionarea conturilor curente bancare, pentru persoanele fizice și juridice.

Astfel, în mai multe cazuri, în special în cazul concurenților electorali care finanțează compania electorală, persoanele sunt obligate să facă transferuri bănești anume prin intermediul conturilor curente bancare, iar achitarea în numerar sau într-un alt mod este interzisă și se sancționează dur.

Din conținutul răspunsului din 16 mai 2018 precum și din faptul primirii de către pârât de la reclamant a cererii de deschidere a contului „Fond electoral” rezultă că banca prestează/a prestat serviciul respectiv, însă după primirea documentelor de la reclamant a decis încetarea prestării serviciului, însă banca care adresează unui cerc nedeterminat de persoane o ofertă a serviciilor sale nu poate să o revoce în orice moment, la discreția sa, în special când oferta a fost deja acceptată de către potențialul client.

Prin depunerea pachetului de documente pentru deschiderea contului la 26 aprilie 2018, potențialul client PP „Casa Noastră-Moldova” a acceptat oferta băncii, iar banca a recepționat documentele fără careva rezerve.

În continuare, banca a revocat oferta cu motivarea că nu mai oferă acest serviciu, ca urmare reclamantul a pierdut mult timp în așteptarea serviciului, și drept rezultat a fost lipsit definitiv de posibilitatea de a finanța campania sa electorală la alegerile locale noi din 20 mai 2018.

În baza îndreptățitei încrederi în încheierea contractului cu banca, în perioada după 26 aprilie 2018, reclamantul nu s-a adresat către alte bănci care prestează serviciul de deschidere a contului „Fond electoral”, iar la data de 16 mai 2018, cu 3 zile înaintea zilei alegerilor a fost deja prea târziu.

Reclamantul a invocat că prin refuzul menționat al pârâtului, a fost prejudiciat grav, inclusiv în ce privește demnitatea și reputația profesională a lui.

Astfel, pârâtul a răspândit informații neveridice și denigratoare precum că refuzul este cumva legat de combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și este bazat pe faptul necorespunderii semnăturii președintelui partidului de pe buletinul de identitate a acestuia cu cea de pe procura emisă pe numele dlui Roșca, prim-vice-președinte al partidului.

Prin aceste învinuiri pârâtul i-a cauzat prejudiciu moral, reputației profesionale a acestuia, deoarece această informație denigrează partidul și membrii ei, iar înafară de aceasta, președintele partidului Grigore Petrenco, fiind în aprilie-mai 2018 peste hotarele țării, de nenumărate ori a confirmat la bancă prin telefon că dul Roșco este împuternicit de către el în mod legal și solicită deschiderea contului „Fond electoral”, însă în mod verbal a fost informat precum că deschiderea contului la bancă este nedorită, din considerente politice.

Refuzul băncii în deschiderea contului „Fond electoral” a încălcat atât prevederile

legale privind obligația de a contracta, cât și dreptul reclamantului la participarea la alegeri în condiții egale cu alți concurenți, a blocat reclamantului orice posibilitate de a efectua agitația electorală care necesită cheltuieli financiare.

În acest context, reclamantul a solicitat recunoașterea ca ilegal și neîntemeiat refuzul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA în deschiderea PP „Casa Noastră-Moldova” a contului bancar „Fond electoral” pentru compania electorală la alegerile locale noi din 20 mai 2018, a încasa în beneficiul PP „Casa Noastră-Moldova” de la BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA prejudiciul moral cauzat în legătură cu lezarea demnității și reputației profesionale în mărime de 3000 lei.

Prin hotărârea din 6 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central cererea de chemare în judecată depusă de către PP „Casa Noastră-Moldova” a fost admisă parțial, a fost recunoscut ca ilegal și neîntemeiat refuzul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA în deschiderea PP „Casa Noastră-Moldova” a contului bancar „Fond electoral” pentru compania electorală la alegerile locale noi din 20 mai 2018, s-a încasat de la B.C. „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” S.A. în beneficiul PP „Casa Noastră-Moldova” suma de 100 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA și s-a menținut hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

În susținerea soluțiilor sale, instanțele judecătorești ierarhic inferioare au reținut că BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” S.A. la data adresării inițiale a PP „Casa Noastră-Moldova” presta serviciul de deschidere a conturilor cu mențiunea „Fond electoral” și doar la 10 mai 2018, banca a adoptat decizia de a aproba anularea serviciului de deschidere a conturilor curente pentru compania electorală, ceea ce se demonstrează prin extrasul din procesul-verbal nr. PV/CD/15.2018, respectiv este cert faptul că la data adresării cu cererea de deschidere a contului cu mențiunea „Fond electoral”, banca presta serviciile menționate, fapt ce denotă netemeinicia refuzului de a deschide contul, or cererea a fost adresată la data anterioară deciziei de a aproba anularea serviciului de deschidere a conturilor curente pentru compania electorală.

Astfel, instanțele judecătorești au conchis că decizia băncii din 10 mai 2018 privind aprobarea anulării serviciului de deschidere a conturilor curente pentru compania electorală produce efecte juridice începând cu 10 mai 2018, deci decizia nu poate avea efect retroactiv.

La 27 iunie 2019, prin intermediul oficiului poștal, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, reprezentată de către Denis Gîlea, a declarat recurs împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului recurentul a reiterat circumstanțele expuse în fața instanțelor ierarhic inferioare, insistând că decizia instanței de apel este una neîntemeiată fiind emisă cu interpretarea eronată a normelor legale aplicabile.

La fel, recurentul a reiterat că potrivit art. 669 alin. (2) Cod civil, banca este în drept să refuze încheierea contractului cu intimatul dacă avea motive temeinice de refuz, respectiv a invocat că la momentul depunerii de către intimat a cererii de deschidere a contului de tip „Fond electoral”, banca nu era obligată în mod automat să deschidă respectivul cont, căci urma să se conformeze cerințelor legale pentru luarea măsurilor de protecție.

A mai notat că argumentele instanțelor precum că banca a informat cu întârziere despre refuzul deschiderii contului sunt unele neîntemeiate, or nu există prevederi legale care să stabilească termene limită de examinare a cererilor de deschidere a contului.

Recurentul a solicitat casarea deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău

și a hotărârii din 06 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central și emiterea unei noi hotărâri prin acțiunea înaintată de către PP „Casa Noastră-Moldova” să fie respinsă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 martie 2019, fiind expeditată participanților la proces la data de 15 aprilie 2019, însă la materialele dosarului lipsește careva probe care ar indica la recepționarea de către recurent a deciziei instanței de apel.

Astfel, luând în considerare cele menționate, se apreciază că cererea de recurs depusă de către BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, reprezentată de către Denis Gîlea, a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, reprezentată de către Denis Gîlea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului

Având în vedere cele expuse mai sus, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, reprezentată de către Denis Gîlea, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni, reprezentată de către Denis Gîlea.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari